

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Normy techniczne, normy prawne, przepisy techniczne – wzajemne relacje z punktu widzenia prawa administracyjnego

dr Bogdan Fischer
Uniwersytet Jagielloński

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

- Zjawisko globalizacji i wyzwania przed administracjami krajowymi dotyczące: realizacji zadań związanych z postępem technicznym, oraz unifikacją form i procedur działania.
- Utrudnienia w efektywnym rozwiązywaniu „spraw technicznych” za pomocą środków regulacyjnych i administracyjnych podejmowanych niezależnie przez poszczególne państwa.

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Prawo administracyjne jest prawem stanowionym,
- ale coraz większe znaczenie zyskują elementy
partycypacji podmiotu administrowanego jak np. zwyczaj
czy standardy normalizacyjne.

W praktyce administracyjnej i orzecznictwie
sądowoadministracyjnym wypracowywane są ogólne
zasady prawne, a szczegółowe przepisy mogą uznawać
moc prawnie wiążącą norm etycznych, planowych,
technicznych czy zwyczajowych

- Jako punkt wyjścia termin standard, który w języku potocznym i prawniczym używany jest na określenie poziomu czegoś.
- Jest to wskazany zestaw parametrów, który określa w szczególności poziom jakości, bezpieczeństwa, wygody lub zgodności z innymi wytworami techniki.

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Standardem w szerokim ujęciu jest więc wspólnie ustalone przez zainteresowane strony kryterium, które określa powszechne, zasadniczo najbardziej pożądane cechy czegoś, np. wytwarzanego przedmiotu czy ludzkiego zachowania (norma etyczna, jakościowa, kulturowa).

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

- Dokumenty opisujące standardy w sposób sformalizowany i ustanawiane zgodnie ze stosownymi procedurami określa się jako normy (norma może opisywać standard ale standard nie może opisywać normy).
- Opracowywaniem norm w sposób sformalizowany zajmują się odpowiednie organizacje lub instytucje.
- Przepis prawny, norma prawna, norma ...

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

- Brak jednolitej koncepcji „normatywności”
- Różnice te odnoszą się zarówno do źródeł, konstrukcji systemu jako całości, jak również należących do niego poszczególnych norm
- W zależności od zakwalifikowania do określonych dziedzin ludzkiego myślenia i działania możemy wyróżnić normy : prawne, społeczne, etyczne, moralne, postępowania, logiczne, techniczne i inne.

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Przepis prawny

- pojęcie wieloznaczne,
- występuje zarówno w języku prawnym jak i prawniczym.
- nie posiada definicji legalnej
- najczęściej przyjmuje się, iż chodzi o pewną jednostkę redakcyjną tekstu prawnego, o wyrażoną w nim wypowiedź w sensie logiczno-gramatycznym
- jest podstawą normy prawnej, ustanowioną przez upoważniony organ państwa.

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Proponowane w literaturze prawa administracyjnego (w różnym okresie) typologie i podziały norm, bazowały głównie na przedmiocie regulacji, funkcjach prawa administracyjnego, oraz funkcjach administracji.

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Ze względu na fakt, iż niektóre dziedziny wymagają specjalistycznej wiedzy technicznej (bieżąco aktualizowanej) szczegółowe określenia tych wymogów następuje w rozwiązaniach samoregulacyjnych opartych o normy.

Nowe formy mogą być opracowywane, przyjmowane, nadzorowane przez różne podmioty, współdziałanie administracja – podmioty prywatne

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

- W tej grupie znajdują się zróżnicowane akty normatywne, często o kontrowersyjnym charakterze prawnym jak np. normy techniczne.
- Postęp techniczny nie jest zależny od działań prawodawczych.
- Prawo jednak jako regulator stosunków społecznych, musi posługiwać się takim narzędziami i sformułowaniami, które umożliwiają określenie celu społecznego któremu ma służyć.

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Według definicji legalnej normy, zawartej w ustawie z 12 września 2002 r. o normalizacji, przez normę - rozumie się dokument przyjęty na zasadzie konsensu i zatwierdzony przez upoważnioną jednostkę organizacyjną, ustalający - do powszechnego i wielokrotnego stosowania - zasady, wytyczne lub charakterystyki odnoszące się do różnych rodzajów działalności lub ich wyników i zmierzający do uzyskania optymalnego stopnia uporządkowania w określonym zakresie

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Dobrowolność a obligatoryjność normy
Przepisy powszechnie obowiązujące odnoszą się
norm technicznych, do których dostęp jest de
facto ograniczony m.in. Poprzez konieczność
zakupu normy do której prawa autorskie ma
PKN.

Powszechność normy technicznej nie jest
równoznaczne z zakwalifikowaniem jej jako
informacji publicznej.

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

- Zgodność wyrobu z postanowieniami normy nie daje gwarancji bezpieczeństwa wyrobu, a jedynie takie domniemanie
- Strona, która nie zgadza się z wytycznymi normy może jej nie stosować – ale czy bez jakichkolwiek negatywnych konsekwencji (porównanie z wyrokami sądów administracyjnych)

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

- Ocena zasadności wyłączenia normy technicznej spod reżimu ustawy o dostępie do informacji publicznej.
- Artykuł 5 ustawy o normalizacji: Polskie Normy korzystają z takiej ochrony jak utwory literackie, a autorskie prawa majątkowe do nich przysługują krajowej jednostce normalizacyjnej.
- Orzecznictwo NSA i TK

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Normy techniczne są normami przekazującymi treści techniczne.

Treści techniczne mogą zostać zawarte w przepisach prawnych albo poza nimi.

Stopień ogólności treści technicznej w przepisach:

- wyrażające ogólne zasady lub uwarunkowania techniczne oraz
- zawierające precyzyjne, szczegółowe określenia wymagań technicznych (w tym wartości) a więc normy techniczne sensu stricte.

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Przepisy prawne mogą posługiwać się techniką odesłań:

- systemowych (do norm technicznych zawartych w innym akcie prawnym)
- pozasystemowych (do norm pozostających poza systemem prawa obowiązującego).

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Dokładność powołania Polskiej Normy w przepisach prawnych: datowane, niedatowane, pośrednie

Inne sposoby powoływania – podziały ze względu na moc i skutki

Sposoby spełnienia wymagań prawnych poprzez stosowanie normy.

Norma która staje przepisem technicznym.

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Normalizacja - normy opracowywane przez zainteresowane strony w ramach jednostki normalizacyjnej z przeznaczeniem do dobrowolnego stosowania

Legislacja - w ramach której przyjmowane są przepisy prawne przez prawodawcze organy państwa, które stanowią obowiązek prawny dla obywatela.

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

- Legislacja administracyjna (możliwe różne ujęcia) – to wszelkie formy prawa stanowionego przez administrację w formie tekstów prawnych. Prawo może być tworzone przez samych uczestników obrotu prawnego.
- Partycypacja podm. adm. przy tworzeniu prawa przez inne podmioty.
- Legislacja administracyjna a normalizacja

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

- Wpływ normalizacji na komunikację i media
- Które z norm międzynarodowych, europejskich, krajowych – mają szczególne znaczenie dla mediów
- Polskie Normy to w rzeczywistości normy europejskie a nie polskie : plus czy minus
- Wykorzystanie Polskich Norm w mediach internetowych

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Ewolucja rozwiązań technicznych i określających je norm

- Normy jako wzorzec prawidłowości działań
- Regulacje nie mające charakteru przymusowego zawierają „otwarte normy”
- Nie mają charakteru prawnego - ale pojawić się może konieczność ujmowania takich wskazań w formę, jaka zapewni im moc wiążącą czyli formę norm prawnych
- Przestrzeganie standardów, norm, przepisów może być *de iure* lub *de facto*.

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Dziękuję za uwagę

dr Bogdan Fischer
Uniwersytet Jagielloński